

وزارت علوم تحقیقات و فناوری
مرکز تحقیقات سیاست علمی کشور

خبرنامه

مرکز تحقیقات سیاست علمی کشور

پهمن ماه ۱۳۹۹

فهرست

- مرکز تحقیقات سیاست علمی کشور و صندوق توسعه ملی تفاهم نامه همکاری امضاء کردند
- برگزاری اولین کافه سیاست‌گذاری مرکز تحقیقات سیاست علمی کشور
- میزگرد "تغییرات محوری در آینده دانشگاه‌ها" برگزار شد
- نشست "ارزش‌ها و سیاست‌های کلان حاکم بر دانشگاه‌های آینده" برگزار شد
- برگزاری جلسه "تدوین سند اقدامات وزارت علوم در جهت تحقق بیانیه آینده دانشگاه‌ها در ایران جامعه محوری و کارآفرینی"
- سخنرانی دکتر باقری‌مقدم در چهارمین کنفرانس حکمرانی و سیاست‌گذاری عمومی
- نشست رونمایی از کتاب "هنر همپایی اقتصادی: موانع، مسیرهای فرعی و جهش در نظام‌های نوآوری"
- اولین نشست تخصصی "بررسی آثار کووید ۱۹ بر آینده علم، فناوری و نوآوری" برگزار شد
- دومین نشست تخصصی "بررسی آثار کووید ۱۹ بر آینده علم، فناوری و نوآوری" برگزار شد
- برگزاری هفتمین جلسه کارگروه تلفیق "سیاست‌های کلی انرژی کشور"
- برگزاری هشتمین جلسه کارگروه تلفیق "سیاست‌های کلی انرژی کشور"
- برگزاری نهمین جلسه کارگروه تلفیق "سیاست‌های کلی انرژی کشور"
- برگزاری دهمین جلسه کارگروه تلفیق "سیاست‌های کلی انرژی کشور"

نشانی ناشر: میدان ونک، خیابان ملاصدرا، خیابان

شیراز جنوبی، خیابان استاد قانع‌راد، شماره ۹

وبگاه: www.nrisp.ac.ir

تلفن: ۸۸۰۳۶۱۴۴

مرکز تحقیقات سیاست علمی کشور و صندوق توسعه ملی تفاهم نامه همکاری امضاء کردند

هم‌زمان با آغاز نخستین روز از ایام دهه فجر در مراسمی با حضور دکتر سروش قاضی‌نوری، رئیس مرکز تحقیقات سیاست علمی کشور و دکتر اسماعیل جلیلی، عضو هیأت عامل صندوق توسعه ملی و معاون اقتصادی صندوق، تفاهم‌نامه مشترکی مابین صندوق توسعه ملی و مرکز تحقیقات سیاست علمی کشور منعقد شد.

در این مراسم دکتر جلیلی، مصادف شدن انعقاد این تفاهم‌نامه با ۱۲ بهمن ماه آغاز دهه فجر را بسیار مبارک ارزیابی کرد و گفت: امروز سازمان‌ها و دستگاه‌ها مفتخر به استفاده از توانمندی نیروهای جوان، نخبه و اندیشمندان خود هستند.

وی ضمن ابراز خرسندی از ارتباط با مرکز تحقیقات سیاست علمی کشور ادامه داد: این تفاهم‌نامه، سرآغاز فصل جدیدی در حوزه مطالعاتی صندوق توسعه ملی است و امیدواریم با پیگیری و پیاده‌سازی آن شاهد اثرات مثبت آن برای صندوق توسعه ملی باشیم.

دکتر جلیلی، ضمن اظهار امیدواری از استفاده از ظرفیت علمی کشور در

حوزه سرمایه‌گذاری، مدیریت ریسک، سبد ارزی و حضور در بازارهای جهانی صندوق توسعه ملی، افزود: امیدواریم بتوانیم از حداکثر ظرفیت بخش علمی و پژوهشی کشور متناسب با ظرفیت ایجاد شده در صندوق توسعه ملی بهره ببریم.

دکتر قاضی‌نوری نیز با بیان اینکه صندوق توسعه ملی، دارایی همه مردم ایران است، گفت: امیدواریم مرکز تحقیقات سیاست علمی کشور به عنوان یک نهاد تحقیقاتی، بتواند شبکه‌ای از دانشمندان خود را در اختیار صندوق قرار داده و دستاورد قابل قبولی از همکاری بخش تحقیقاتی و صندوق حاصل و به عنوان الگویی برای سایر بخش‌ها استفاده شود.

برگزاری اولین کافه سیاست‌گذاری مرکز تحقیقات سیاست علمی کشور

اولین کافه سیاست‌گذاری با موضوع رویکرد برنامه‌محور به سیاست‌گذاری فناوری و نوآوری با همکاری اندیشکده سیاست‌پژوهان علم، فناوری و نوآوری برگزار شد. در این برنامه که روز شنبه ۲۵ بهمن ماه ۱۳۹۹ برگزار شد، دکتر مهدی الیاسی، عضو هیأت علمی دانشگاه علامه طباطبائی و معاون سیاست‌گذاری و توسعه معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری به‌عنوان مهمان و دکتر مصطفی صفدری‌رنجبر، عضو هیأت علمی پردیس فارابی دانشگاه تهران به‌عنوان میزبان، حضور داشتند.

گفتنی است اولین کافه سیاست‌گذاری به صورت مجازی برگزار شد و علاقه‌مندانی که موفق به شرکت در این کافه نشدند، می‌توانند فیلم کامل آن را در صفحه اینستاگرام مرکز به آدرس @NRISP و یا کانال آپارات مرکز مشاهده کنند.

مرکز تحقیقات سیاست علمی کشور با همکاری اندیشکده سیاست‌پژوهان علم، فناوری و نوآوری برگزار می‌کند.

اولین کافه سیاست‌گذاری

رویکرد برنامه‌محور در سیاست‌گذاری فناوری و نوآوری

میزبان: دکتر مصطفی صفدری‌رنجبر، عضو هیأت علمی پردیس فارابی دانشگاه تهران

مهمان: دکتر مهدی الیاسی، معاون سیاست‌گذاری و توسعه معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری

پیش‌رزمه از اسکای روم و اینستاگرام مرکز تحقیقات سیاست علمی کشور

<https://www.skyroom.online/ch/nrispac.ir/policy-cafe>

@nrisp

۱۹ تا ۱۷

شنبه ۲۵ بهمن

میزگرد "تغییرات محوری در آینده دانشگاه‌ها" برگزار شد

میزگرد "تغییرات محوری در آینده دانشگاه‌ها" از سلسله نشست‌های "آینده دانشگاه‌ها در ایران؛ جامعه محوری و کارآفرینی" روز چهارشنبه ۸ بهمن ماه ۱۳۹۹، با حضور دکتر محمدجواد رسانی، مشاور رئیس مرکز هیأت‌های انما و هیأت‌های ممیزه وزارت علوم و عضو هیأت علمی دانشکده علوم پزشکی دانشگاه تربیت مدرس، دکتر رضا نقی‌زاده، مشاور معاون پژوهش و فناوری وزارت عتف و عضو هیأت مدیره انجمن مدیریت فناوری و نوآوری، دکتر بهزاد سلطانی، دانشیار دانشگاه کاشان و دکتر مرگان سمندرعلی استهرادی، عضو هیأت علمی مرکز تحقیقات سیاست علمی کشور به صورت مجازی برگزار شد.

در ابتدای نشست دکتر استهرادی، هدف وزارت علوم، تحقیقات و فناوری از تدوین این برنامه را گام برداشتن در مسیر حمایت از جامعه محوری و کارآفرینی در دانشگاه‌ها دانست و افزود: مرکز تحقیقات سیاست علمی کشور با فراهم کردن بستری مناسب و برگزاری نشست‌ها و میزگردها زمینه را برای دریافت پیشنهادات و نظرات فراهم می‌کند. در این نشست ۹ تغییر محوری به منظور حرکت به سوی کارآفرینی و جامعه محوری در دانشگاه‌ها باید ایجاد شود، بررسی شد. در ادامه دکتر نقی‌زاده، کلان روندهای موردنیاز دانشگاه‌ها را مطرح و بر ضرورت حرکت در مسیر تعامل با جامعه پیرامون تأکید کرد. وی

حوزه جامعه محوری و کارآفرینی را نیازمند تحول اساسی دانست و گفت: در غیر این صورت اتفاقاتی که رخ می‌دهد وابسته با توانایی افراد و تعدادی از اعضاء هیأت علمی خواهد بود درحالی که رفتار دانشگاه باید به سمت جامعه محوری و کارآفرینی حرکت کند و نقطه این تحول، تحول اساسی در نظام تحصیلات تکمیلی کشور است.

دکتر سلطانی نیز بر لزوم پاسخگویی دانشگاه بر نیازهای پیرامون جامعه و ایجاد شرکت‌هایی با مشارکت دانشگاه تأکید کرد و و ایجاد شوراها برای ایجاد تغییرات ساختاری مورد نیاز دانشگاه‌ها را لازم و ضروری دانست. دکتر سلطانی همچنین مدیریت دارایی‌های دانشگاه را مهم دانست و از تغییر در مفاهیم سنتی در دانشگاه‌ها به عنوان گامی به سمت ایجاد دانشگاه کارآفرین نام برد.

در پایان دکتر رسانی، بر موفقیت ایران در امر آموزش و پژوهش در سطح دنیا اشاره کرد و گفت: هدف دانشگاه تنها نباید تولید فارغ‌التحصیل باشد بلکه کارآفرینی بنا به شرایط پیرامون باید هدف اصلی باشد. وی آموزش و پژوهش را در کنار فناوری، لازمه حرکت به سمت دانشگاه کارآفرین دانست و گذر از مفاهیم سنتی و هزینه‌کرد در حوزه‌های سنتی را نامناسب عنوان کرد.

نشست "ارزش‌ها و سیاست‌های کلان حاکم بر دانشگاه‌های آینده" برگزار شد

میزگرد "ارزش‌ها و سیاست‌های کلان حاکم بر دانشگاه‌های آینده" از سلسله نشست‌های "آینده دانشگاه‌ها در ایران؛ جامعه محوری و کارآفرینی" روز چهارشنبه ۲۹ بهمن ماه ۱۳۹۹، با حضور دکتر خسرو پیری، عضو هیأت علمی دانشگاه شهید بهشتی، دکتر یعقوب بهشتی، مدیر برنامه، بودجه و نظارت راهبردی دانشگاه فردوسی مشهد، دکتر رضا نقی‌زاده، مشاور معاون پژوهش و فناوری وزارت عتف و عضو هیأت مدیره انجمن مدیریت فناوری و نوآوری و دکتر مرگان سمندرعلی اشتهاردی، عضو هیأت علمی مرکز تحقیقات سیاست علمی کشور به صورت مجازی برگزار شد.

در ابتدای نشست، دکتر اشتهاردی ضمن معرفی سوابق اجرایی سخنرانان پنجمین میزگرد و همچنین مباحث مطرح شده در نشست‌های پیشین در زمینه روندهای کلان و تغییرات محوری، از حاضران خواست به ارائه نظرات و پیشنهادات خود در خصوص ارزش‌های کلان حاکم بر دانشگاه‌های آینده بپردازند.

دکتر پیری، ضمن بیان این نکته که مجموعه ارزش‌های دانشگاه بایستی انعکاسی از ارزش‌های جامعه باشد و توانایی دانشگاه برای اثربخشی در جامعه در

گرو آینده‌نگری (پیش‌بینی آینده) است، به اهمیت ارزش روحیه مسئولیت‌پذیری دانشگاه اشاره کرد و بر توجه به برابری فرصت و عدالت آموزشی برای آحاد افراد جامعه جهت ورود به دانشگاه که جزء اهداف و شعارهای اصلی انقلاب است، تأکید کرد.

سپس دکتر بهشتی، به اهمیت مصادیق و تجارب اجرایی و عملیاتی مرتبط با ارزش‌ها و سیاست‌های مطرح شده در بیانیه پرداخت و به فقدان راهبرد عملیاتی حتی در دانشگاه‌های بزرگ کشور اشاره کرد.

در پایان دکتر نقی‌زاده، ضمن اشاره به روندهای کلان و ضرورت تغییر مطرح شده در نشست‌های پیشین، به تبیین ارزش‌ها و سیاست‌های حاکم بر آینده دانشگاه‌ها پرداخت و بر اهمیت نیازمحوری پیش از کارآفرینی و جامعه‌محوری تأکید کرد.

برگزاری جلسه "تدوین سند اقدامات وزارت علوم در جهت تحقق بیانیه آینده دانشگاه‌ها در ایران جامعه محوری و کارآفرینی"

این جلسه روز شنبه ۱۸ بهمن ماه ۱۳۹۹، با حضور دکتر پریسا علیزاده، سرپرست معاونت پژوهشی مرکز، دکتر محمدجواد رسائی، مشاور رئیس مرکز هیأت‌های امنای و هیأت‌های ممیزه وزارت علوم و عضو هیأت علمی دانشکده علوم پزشکی دانشگاه تربیت مدرس، دکتر رضا نقی‌زاده، مشاور معاون پژوهش و فناوری وزارت عتف و عضو هیأت علمی مرکز، دکتر بهزاد سلطانی، دانشیار دانشگاه کاشان، دکتر بهروز زارعی کرگ‌آباد، دانشیار دانشکده کارآفرینی دانشگاه تهران و دکتر مژگان سمندرعلی اشتهاردی، عضو هیأت علمی مرکز برگزار شد.

در ابتدای این نشست، دکتر علیزاده در خصوص اقدامات مورد نیاز جهت تحقق بیانیه آینده دانشگاه‌ها در ایران جامعه‌محوری و کارآفرینی گفت: جهت تحقق این بیانیه دو سند نیاز است. یک، سندی در خصوص اقدامات مورد نیاز در وزارت عتف در جهت تحقق بیانیه و دیگری سند یا دستور کاری برای دانشگاه‌ها و اقدامات و فرایندهای مورد نیاز برای آن‌ها.

سپس دکتر اشتهاردی، تجربه سایر کشورها در تحقق دانشگاه جامعه‌محور و کارآفرین را مورد بررسی قرار داد و گفت: روش‌های تشویقی، ترغیبی و حمایتی از طرف وزارت علوم در جهت اجرایی‌سازی بیانیه لازم است.

دکتر نقی‌زاده نیز ضمن تأکید بر لزوم تدوین سند برای راهبرد و الزامات در اقدامات دانشگاه‌ها و وزارت علوم، به بررسی اهمیت ترویج بیانیه پرداخت. در ادامه دکتر سلطانی اظهار کرد: تنها ابلاغ سند و بیانیه مهم نیست، بلکه برای اجرای آن نیز باید پیگیری کنیم و پروژه‌های ترویجی داشته باشیم. برگزاری کارگاه‌ها می‌تواند در این زمینه کمک خوبی باشد.

دکتر زارعی نیز ضمن تأکید بر اهمیت استفاده از تجربیات سایر کشورها گفت: ساختارهای بسیار ارزشمندی در داخل کشور وجود دارد که باید بتوانیم از آن‌ها به خوبی استفاده کنیم. اگر دانشگاه‌ها بر محیط اثرگذار باشند سرمایه‌های قابل توجهی به دست خواهیم آورد. این می‌تواند از طرف وزارت عتف امتیازی برای دانشگاه‌ها باشد تا از ثمره اجرای این اثرگذاری استفاده کنند.

در پایان دکتر رسائی ضمن توجه به ایجاد ساختار دانشگاه‌ها باید برای خود، در نظر گرفتن پایه تشویقی برای اعضاء هیأت علمی را راهکار مناسبی برای افزایش انگیزه آن‌ها دانست.

سخنرانی دکتر باقری‌مقدم در چهارمین کنفرانس حکمرانی و سیاست‌گذاری عمومی

دکتر ناصر باقری‌مقدم، عضو هیأت علمی مرکز تحقیقات سیاست علمی کشور، در چهارمین کنفرانس حکمرانی و سیاست‌گذاری عمومی با موضوع "نهادهای فراقوه‌ای؛ سیاست‌گذار هماهنگ‌کننده یا تنظیم‌گر؟" به سخنرانی پرداخت.

دکتر باقری‌مقدم، با معرفی ساختار شوراهای عالی گفت: چهار شورا از شوراهای عالی در حوزه سیاست‌گذاری کلان مسئولیت دارند که شورای عالی انقلاب فرهنگی، شورای عالی فضای مجازی، شورای عالی امنیت ملی و مجمع تشخیص مصلحت نظام هستند. بنا بر اصل ۱۱۰ قانون اساسی، سیاست‌گذاری، وظیفه مقام معظم رهبری است که در پاره‌ای از موارد با تشخیص ایشان این وظیفه به شوراهای عالی واگذار می‌شود که به عنوان مثال شورای عالی انقلاب فرهنگی در حوزه علم و فرهنگ سیاست‌گذاری می‌کند.

ایشان سپس به معرفی سیاست‌های کلان پرداخت و گفت: سیاست کلان، سیاستی است که نیاز به هماهنگی سه قوه دارد و زمان مورد نیاز برای

اجرای آن بیش از ۴ سال یا ۸ سال است و طول عمر این سیاست‌ها معمولاً ده سال یا بیش از ۱۰ سال است. حال باید به این سوال را مطرح کنیم که در صورتی که شوراها عالی نباشند، کدام مرجع رسمی در کشور می‌تواند برنامه‌های ده ساله یا ۲۰ ساله را مطرح و بر اجرای آن نظارت کند؟ باید توجه به این نکته که طول عمر دولت‌ها و یا مجلس در کشور چهار ساله بوده و معمولاً به مسائل کوتاه‌مدت می‌پردازند.

عضو هیأت علمی مرکز تحقیقات سیاست علمی کشور در ادامه گفت: وظیفه اصلی شوراها عالی، سیاست‌گذاری‌های کلان و نظارت بر اجرای آنهاست، چرا که مشکل اصلی ما عدم نظارت بر اجرای سیاست‌های مصوب شده است. البته وظایف و کارکرد شوراها عالی باید در اصلاح قانون اساسی دیده شوند.

گفتنی است این جلسه روز سه‌شنبه ۷ بهمن ماه ۱۳۹۹، با حضور دکتر ناصر باقری مقدم، دکتر کیومرث اشتریان، عضو هیأت علمی دانشکده علوم سیاسی دانشگاه تهران، دکتر قربان‌زاده، دبیر کارگروه مشورتی تحول مجلس شورای اسلامی و دکتر سیدمحمدصادق امامیان رییس ساترا برگزار شد.

نشست رونمایی از کتاب "هنر همپایی اقتصادی: موانع، مسیرهای فرعی و جهش در نظام‌های نوآوری"

دکتر پریسا علیزاده، سرپرست معاونت پژوهش و فناوری مرکز تحقیقات سیاست علمی کشور، در نشست رونمایی از کتاب "هنر همپایی اقتصادی: موانع، مسیرهای فرعی و جهش در نظام‌های نوآوری" در حاشیه چهارمین کنفرانس حکمرانی و سیاست‌گذاری عمومی، به سخنرانی پرداخت.

دکتر علیزاده ضمن معرفی نویسنده کتاب، جدیدترین کتاب پرفسور کیون لی، استاد اقتصاد دانشگاه ملی سنول، گفت: کتاب پیش رو به خوبی به هر دو جنبه مباحث نظری و تئوری پرداخته و مثال‌ها و مطالعات موردی خوبی از فرآیند همپایی در کشورهای مختلف مطرح کرده است. وی تأکید کرد: با توجه به اینکه در کشورهای در حال توسعه مجال کمتری برای اجرا و تجربه حوزه‌های جدید وجود دارد، کتاب‌ها و مستنداتی که به تجربه‌های عملیاتی بپردازند بیشتر مورد استقبال قرار می‌گیرند چرا که کشورهای در حال توسعه می‌توانند با الگوبرداری از

تجربه‌های مطرح شده در کتاب از آن‌ها استفاده کنند.

دکتر علیزاده پرداختن به نحوه مواجهه سیاست‌گذاران با قوانین و مقررات سازمان تجارت جهانی را یکی از بخش‌های خوب و کاربردی در کتاب "هنر همپایی اقتصادی: موانع، مسیرهای فرعی و جهش در نظام‌های نوآوری" دانست.

وی در پایان افزود: با توجه به اینکه در کنفرانس حکمرانی و سیاست‌گذاری عمومی هستیم، باید گفت که بحث همپایی یا catch-up اساساً با مداخله دولت گره خورده است. در صورتی که میزان مداخله دولت در کشور ما یکی از نقاط ابهام جدی است و باید در سند‌های بالادستی مثل استراتژی توسعه صنعتی مشخص شود. در این صورت، پیاده‌سازی مبانی نظری موجود نیز اثربخش‌تر خواهد بود و بهتر می‌توانیم مسیر همپایی را طی کنیم.

اولین نشست تخصصی "بررسی آثار کووید ۱۹ بر آینده علم، فناوری و نوآوری" برگزار شد

در این نشست تخصصی که روز سه شنبه ۷ بهمن ماه ۱۳۹۹ و به همت گروه مطالعات آینده علم و فناوری مرکز تحقیقات سیاست علمی کشور، با حضور دکتر مقصود فراستخواه، عضو هیأت علمی مؤسسه پژوهش و برنامه ریزی آموزش عالی و عضو هیأت تحریریه فصلنامه رهیافت، دکتر ابراهیم صالحی عمران، عضو هیأت علمی دانشگاه مازندران و عضو هیأت تحریریه فصلنامه رهیافت، دکتر رضا مکنون، عضو هیأت علمی دانشگاه امیرکبیر و عضو هیأت تحریریه فصلنامه رهیافت، دکتر امیر هوشنگ حیدری، مدیر گروه مطالعات آینده علم و فناوری مرکز و دکتر احد رضاییان قیه باشی، پژوهشگر همکار مرکز تحقیقات سیاست علمی کشور برگزار شد، موضوعات "جامعه خطر و نیاز به برنامه قوی اجتماعی برای علم و تکنولوژی"، "کووید ۱۹ و شایستگی های ضروری در نظام آموزشی" و "بررسی آثار کووید ۱۹ بر حوزه پژوهش در ایران با استفاده از چرخه آینده" مطرح شد.

در ابتدای نشست، دکتر مکنون در مقدمه ای گفت: قبل از کرونا تجارت جهانی، انقلاب صنعتی چهارم، نظم جهانی و مسائل انرژی در حال تغییرات بود که کرونا بخشی از آن ها را تشدید کرد و بعضی موارد را کاهش داد. به طور مثال تجارت، تولید و مصرف کاهش پیدا کرد و انقلاب صنعتی و نظم جهانی با رشد روبرو شد. وی در ادامه گفت: با توجه به این مقدمه، دنیا در آستانه تحول بزرگی است و دانشگاه ها باید این تحولات را پیش بینی و کنترل کنند.

دکتر فراستخواه نیز در ادامه به وضعیت کنونی دنیا اشاره کرد و گفت: با به وجود آمدن کووید ۱۹ ما به دنیایی پرتاب می شویم که آمادگی زیستن در آن را نداریم و نیاز به برنامه دقیقی در علم داریم. با برنامه های ضعیف علم سابق؛ حتی برنامه هایی که در بهترین دانشگاه های دنیا تدوین شده اند نمی توان با موارد پیش رو مواجه شد. وی در ادامه بر ضرورت پرداختن به رهیافت انتقادی در علم و فناوری اشاره کرد و گفت: علم و فناوری همان اندازه که راه حل مشکلات ماست، خود نیز باعث به وجود آمدن مشکلات هم هست، بنابراین برنامه قوی در علم خود علم را مسئله مند می داند.

دکتر صالحی عمران نیز مأموریت های دانشگاه ها و مراکز آموزش عالی در دوران کرونا و

پساکرونا را بررسی کرد و گفت: با توجه به شرایط کرونا تغییراتی در بازار کار و آموزش ایجاد شده است که دستیابی به شغل، نگه داشتن شغل و انجام هرچه بهتر شغل، از مواردی است که در این دوران باید در نظر داشته باشیم. وی افزود: به همین منظور مهارت هایی هست که باید آن ها را تقویت کنیم. مهارت های انعطاف پذیری، فناوری، سواد اطلاعات، رهبری، هوش احساسی و هیجانی، تعهد به یادگیری و ارتباط دانشگاه با محیط از جمله این مهارت ها هستند.

در ادامه دکتر رضاییان سهم زیستی انسان از بازار کره زمین را با توجه به سرعت بیشتر تغییرات محیطی از سرعت تغییرات سازمانی در شرایط کرونا، در معرض تهدید جدی دانست و سپس اثرات کرونا بر حوزه پژوهش را بررسی کرد.

دکتر مکنون نیز در پایان ضمن جمع بندی موارد مطرح شده، گفت: در دوران پساکرونا آموزش، پژوهش و نگرش باید تغییر کند و این تغییرات نیاز به تغییر در مدیریت دارد. زمان بندی این تغییرات باید به سه دسته کوتاه مدت، میان مدت و بلندمدت تقسیم شود.

دومین نشست تخصصی "بررسی آثار کووید ۱۹ بر آینده علم، فناوری و نوآوری" برگزار شد

در این نشست تخصصی که روز دوشنبه ۱۳ بهمن ماه ۱۳۹۹ و به همت گروه مطالعات آینده علم و فناوری مرکز تحقیقات سیاست علمی کشور با حضور دکتر حمیدرضا آراسته، استاد دانشگاه امیرکبیر و عضو هیأت تحریریه فصلنامه رهیافت، دکتر امیرهوشنگ حیدری، مدیر گروه مطالعات آینده علم و فناوری مرکز و دکتر فریده عصاره، استاد دانشگاه شهید چمران اهواز و عضو هیأت تحریریه فصلنامه رهیافت برگزار شد؛ موضوعات "چالش‌های مدیریت دانشگاه در دوران کرونا و پساکرونا"، "آینده پژوهی و پاندمی کووید ۱۹" و "ضرورت شناسایی شاخص‌های علم و فناوری واکسن به منظور مقابله با کرونا" مورد بررسی قرار گرفت.

در ابتدای این نشست، دکتر حیدری در مقدمه‌ای گفت: ما باید آماده باشیم تا جامعه خود را در مواجهه با آینده‌هایی که قابل پیش‌بینی نیستند، آماده کنیم تا در تعامل با آینده غافلگیر نشویم. مشکلاتی که برای مواجهه با بیماری کووید ۱۹ داشتیم به ما یاد داد تا برای بیماری‌ها یا مشکلات دیگر آینده‌نگری کنیم.

در ادامه دکتر آراسته با موضوع "چالش‌های مدیریت دانشگاه در دوران کرونا و پساکرونا" به سخنرانی پرداخت و گفت: یکی از دلایلی که در دوران کرونا با مشکل مواجه شدیم این است که مدل‌های قدیمی اداره دانشگاه اجرا می‌شود در حالی که دانشگاه‌های پیشرو در جهان به دنبال خودگردانی بیشتر هستند. بنابراین شایسته است که دانشگاه‌ها به دنبال رویکردهای آموزشی و پژوهشی جدید مطابق با عصر حاضر باشند و چابکی سازمانی را فراهم کنند.

وی در ادامه از ۵ چالش پیش روی مدیران دانشگاه‌ها نام برد. به گفته وی، چالش در برنامه‌ریزی، مشکلات مالی، تقویت ارتباطات، سلامت و ایمنی جامعه دانشگاهی در دوران پساکرونا و آموزش چالش‌های ۵ گانه پیش رو است.

دکتر حیدری در ادامه سخنرانی خود، بحران کرونا را رخدادی جهانی دانست که اقدامات مختلفی را از سوی کشورهای گوناگون جهان به دنبال داشته و این اقدامات، آینده‌های جدیدی را برای هر یک از کشورها به دنبال خواهد داشت. وی ضمن تأکید بر اینکه میزان آمادگی ما در مواجهه با آینده پساکرونا، بسیار مهم است گفت: مدیریت دوره کرونا ویژگی‌هایی دارد، از جمله تصمیم‌گیری‌هایی که قبلاً آزموده نشده با استعانت از رشته‌های فرارشته‌ای بسیار مهم می‌نماید. آینده‌پژوهی با ارائه تصویر بزرگ از یک رخداد، ما را در اخذ تصمیمات درست یاری می‌رساند.

در پایان، دکتر عصاره نیز با موضوع "ضرورت شناسایی شاخص‌های علم و فناوری واکسن به منظور مقابله با کرونا" به سخنرانی پرداخت. وی هدف از این پژوهش را، تبیین ضرورت شناسایی و تدوین شاخص‌های موضوعی و اختصاصی علم، فناوری و نوآوری در حوزه "واکسن و فرآورده‌های بیولوژیک"، دانست و افزود: امروزه، ارزیابی علم، فناوری و نوآوری در سطح ملی و بین‌المللی یک فرایند رو به رشد است که نقش زیادی در توسعه پایدار کشورها دارد. آنچه در تمامی کشورها مشترک است، تعیین شاخص‌های ارزیابی به منظور سنجش میزان پیشرفت علم، فناوری و نوآوری است.

برگزاری هفتمین جلسه کارگروه تلفیق "سیاست‌های کلی انرژی کشور"

هفتمین نشست از سلسله نشست‌های کارگروه تلفیق سیاست‌های کلی انرژی با هدف "بررسی سبب توسعه نیروگاهی در افق ۱۴۱۵ با محدودیت دسترسی به منابع گاز" روز دوشنبه مورخ ۶ بهمن ۱۳۹۹، با حضور دکتر فلاحی، عضو پژوهشگاه نیرو، دکتر ناصر باقری مقدم، رئیس کارگروه تلفیق و تدوین سیاست‌های کلی انرژی و اعضای کارگروه تلفیق سیاست‌های کلی انرژی در سالن جلسات مرکز تحقیقات سیاست علمی کشور برگزار شد.

در ابتدای نشست دکتر فلاحی، توضیحاتی در ارتباط با مفروضات و نحوه انجام این پروژه ارائه کرد. وی اظهار کرد: در این بررسی کل پهنه جمهوری اسل امی ایران به ۱۵۰ نود تقسیم شده است و اطلاعات مربوط به وزش باد و تابش خورشید و سایر اطلاعات در دسترس، در نرم‌افزار بارگذاری شد. در نسخه کنونی نرم‌افزار تنها ملاحظات تولید برق پوشش داده شده است و در نسخه‌های بعدی با جمع‌آوری و بارگذاری داده‌های مربوط به شبکه انتقال و توزیع برق و گاز، نتایج این بررسی دقیق‌تر خواهد

شد. ملاحظاتی که در نسخه کنونی مورد توجه قرار گرفته‌اند عبارت‌اند از: ۱. هزینه سوخت ۲. هزینه تجهیزات و نصب ۳. هزینه تعمیرات و نگهداری ۴. هزینه آلایندگی ۵. محدودیت تخصیص گاز طبیعی به نیروگاه‌ها. (حجم گاز طبیعی تحویلی به نیروگاه‌ها در سال ۱۴۱۵ به حدود ۶۹ میلیون مترمکعب در روز خواهد رسید).

وی تأکید کرد: برای تأمین تقاضای برق در افق ۱۵ سال آینده باید بیش از ۵۰ درصد از ظرفیت‌های جدید تولید برق مبتنی بر راهبرد مزارع بادی و فتوولتائیک‌های خانگی باشد.

طبق مصوبه کارگروه تلفیق کمیته بازرنگری سیاست‌های کلی انرژی، پس از تکمیل فاز دوم این نرم‌افزار، چندین سناریو متناسب با شرایط عرضه و تقاضای انرژی در ایران توسط کارگروه تدوین شده و در اختیار تیم پروژه قرار خواهد گرفت تا متناسب با نتایج به‌دست‌آمده، سبب مطلوب تولید برق ایران تعیین و سیاست‌های مربوط به آن تدوین شود.

برگزاری هشتمین جلسه کارگروه تلفیق "سیاست‌های کلی انرژی کشور"

هشتمین نشست از سلسله نشست‌های کارگروه تلفیق سیاست‌های کلی انرژی با هدف "بررسی پیشنهادهای سیاستی در حوزه حکمرانی انرژی" روز دوشنبه مورخ ۱۳ بهمن ۱۳۹۹، با حضور دکتر محمدرضا اکبری، رئیس کارگروه حکمرانی انرژی و دکتر ناصر باقری مقدم، رئیس کارگروه تلفیق و تدوین سیاست‌های کلی انرژی و اعضای کارگروه تلفیق سیاست‌های کلی انرژی در سالن جلسات مرکز تحقیقات سیاست علمی کشور برگزار شد. این دومین نشست کارگروه تلفیق برای بررسی مطالعات و پیشنهادهای سیاستی کارگروه حکمرانی انرژی بود.

در ابتدای نشست دکتر اکبری، ضمن بررسی عرضه و تقاضای اولیه انرژی در کشورهای منتخب مانند چین، هند، روسیه و اتحادیه اروپا، گفت: در حال حاضر اولویت اکثر کشورها، افزایش بهره‌وری و کاهش تلفات انرژی است. علاوه بر این، در بررسی‌های انجام‌شده مشخص شد که سبب عرضه اکثر کشورها مبتنی بر منابع داخلی و در دسترس آن‌هاست. وی در ادامه با بررسی ساختار حکمرانی انرژی کشورهای منتخب افزود: ساختار حکمرانی انرژی در اکثر کشورها به ۴ لایه "سیاست‌گذاری و قانون‌گذاری، تنظیم‌گری، مدیریت و برنامه‌ریزی و تصدی‌گری" تفکیک می‌شود.

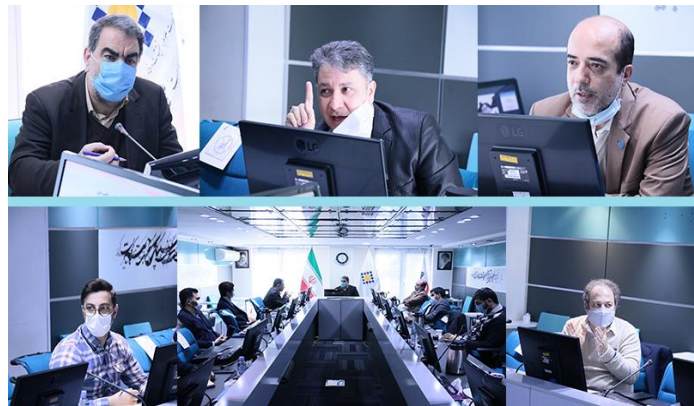
دکتر اکبری در بخش دیگری از صحبت‌های خود ضمن بررسی آسیب‌ها و چالش‌های بخش حکمرانی انرژی کشور، اصلی‌ترین چالش این حوزه را علاوه بر عدم مدیریت یکپارچه انرژی، تجمع وظایف ۴ لایه حکمرانی در یک نهاد، به‌ویژه وحدت ناظر و

منظور در لایه تنظیم‌گری و مدیریت و برنامه‌ریزی، توصیف کرد.

اعضای کارگروه تلفیق پس از دریافت گزارش سیاست‌های پیشنهادی کارگروه حکمرانی انرژی، نظرات خود را حول محورهای "استراتژی بخش انرژی کشورهای منتخب، لزوم بهینه‌سازی مصرف انرژی، معایب ساختار کنونی حکمرانی انرژی کشور، تفکیک وظایف متناسب با ۴ لایه حکمرانی، لزوم اصلاح رابطه مالی شرکت‌های دولتی حوزه انرژی با دولت، نحوه تأمین مالی توسعه بخش نیروگاهی و مدیریت یکپارچه انرژی" مطرح کردند.

برگزاری نهمین جلسه کارگروه تلفیق "سیاست‌های کلی انرژی کشور"

نهمین نشست از سلسله نشست‌های کارگروه تلفیق سیاست‌های کلی انرژی با هدف بررسی پیشنهادهای سیاستی در حوزه انرژی‌های تجدیدپذیر روز دوشنبه مورخ ۲۰ بهمن ۱۳۹۹، با حضور دکتر محمد ساتکین، رئیس سازمان انرژی‌های تجدیدپذیر و بهره‌وری انرژی برق، دکتر راشدی، رئیس کمیته انرژی کمیسیون زیربنایی مجمع تشخیص مصلحت نظام، دکتر دودابی‌نژاد، مجری طرح‌های نیروگاهی خصوصی شرکت تولید برق حرارتی، مهندس نصرت‌الله سیفی، مدیرعامل سابق شرکت بهینه‌سازی مصرف سوخت، دکتر ناصر باقری‌مقدم، رئیس کارگروه تلفیق و تدوین سیاست‌های کلی انرژی و اعضای کارگروه تلفیق سیاست‌های کلی انرژی در سالن جلسات مرکز تحقیقات سیاست علمی کشور برگزار شد.

در این نشست دکتر ساتکین بزرگترین مشکل برای توسعه تجدیدپذیرها را عدم فعال شدن قانون‌های بالادستی مربوطه دانست و افزود: بر اساس تبصره ۳ ماده ۶۱ قانون اصلاح الگوی مصرف می‌بایست منابع مالی موردنیاز برای توسعه تجدیدپذیرها از محل ارزش سوخت صرفه‌جویی شده براساس سوخت‌های وارداتی تأمین گردد و در اختیار سازمان متولی قرار گیرد که تاکنون محقق نشده است. ایشان هم‌چنین ضمن اشاره به تبصره ۲ ماده ۶۱ قانون اصلاح الگوی مصرف تصریح کرد: منابع مالی مورد نیاز برای خرید تضمینی برق تولیدشده از منابع تجدیدپذیر می‌بایست از طریق فروش آن به شبکه برق تأمین گردد که سازمان برنامه و بودجه باید برای آن ردیفی اختصاصی در نظر گیرد.

دکتر ساتکین هم‌چنین با اشاره به ماده ۱۲ قانون رفع موانع تولید افزود: علی‌رغم این‌که در این قانون تجدیدپذیرها در اولویت است اما تاکنون از این طریق تأمین مالی صورت نگرفته است.

وی در ادامه ضمن توجه به لزوم تخصیص سهمی از صادرات برق به توسعه تجدیدپذیر، تنها منبع (فعلی) جذب سرمایه برای تجدیدپذیرها را عوارض برق برای توسعه برق روستایی و تجدیدپذیرها عنوان کرد. معاون وزارت نیرو، ضمن اشاره به توقف توسعه نیروگاه‌های خورشیدی طی ۷ ماه گذشته به

دلیل ممنوعیت واردات پنل‌های خورشیدی توسط وزارت صمت افزود: هماهنگی‌های بین‌سازمانی و اخذ نظر تخصصی سازمان‌های متولی می‌تواند مانع از بروز این چالش‌ها گردد.

دکتر ساتکین ضمن اشاره به کاهش چشمگیر هزینه سرمایه‌گذاری نیروگاه‌های خورشیدی به ۶۰۰ دلار به ازای هر کیلووات، سرمایه‌گذاری در این بخش را جزء اولویت‌های حوزه برق کشور دانست.

مهندس سیفی نیز ضمن تأیید سخنان دکتر ساتکین در ارتباط با ماده ۱۲ قانون رفع موانع تولید، افزود: از طریق این ماده ۱۵ میلیارد دلار تأمین مالی شده، که عمده آن در زمینه توسعه نفت و گاز بوده است. کشور ما از قوانین و سیاست‌های خوبی برخوردار است اما در اجرا بسیار ضعف داریم.

اعضای کارگروه تلفیق پس از دریافت گزارش سیاست‌های پیشنهادی در حوزه انرژی‌های تجدیدپذیر نظرات خود را حول محورهای مدل‌های تأمین مالی توسعه تجدیدپذیرها، سهم منابع مختلف در ظرفیت ۱۲۰ هزار مگاواتی کشور در بخش تجدیدپذیر، اولویت سرمایه‌گذاری، آخرین اقدامات و برنامه‌های سازمان در زمینه استفاده از انرژی‌های تجدیدپذیر در بخش گرمایش، آخرین اقدامات و برنامه‌های سازمان در زمینه استفاده از باتری و فناوری‌های ذخیره‌ساز انرژی مطرح کردند.

برگزاری دهمین جلسه کارگروه تلفیق "سیاست‌های کلی انرژی کشور"

دهمین نشست از سلسله نشست‌های کارگروه تلفیق سیاست‌های کلی انرژی مجمع تشخیص مصلحت نظام با هدف "بررسی پیشنهادهای سیاستی

در حوزه انرژی هسته‌ای" روز دوشنبه مورخ ۲۷ بهمن ۱۳۹۹، با حضور دکتر ناصر باقری‌مقدم، رئیس کارگروه تلفیق و تدوین سیاست‌های کلی انرژی مجمع تشخیص مصلحت نظام و عضو هیأت‌علمی مرکز تحقیقات سیاست علمی کشور، دکتر جواد کریمی‌ثابت، معاون سازمان انرژی اتمی و رئیس پژوهشگاه علوم و فنون هسته‌ای، دکتر فرشاد قاسمی، عضو هیأت‌علمی پژوهشکده فیزیک و شتابگرها و سرپرست گروه پژوهشی شتابگرهای ذرات، مهندس نصرت‌الله سیفی، نایب‌رئیس هیأت‌مدیره گروه توسعه

نفت و گاز لاوان و دکتر امیر دودابی‌نژاد، معاونت توسعه مدیریت و منابع انسانی شرکت تولید برق حرارتی برگزار شد.

در ابتدای نشست، دکتر باقری‌مقدم پس از ارائه توضیحاتی درباره فرایند تلفیق و تدوین سیاست‌های کلی انرژی، به مسائل مهم بخش هسته‌ای کشور از جمله لزوم توجه یکسان به فناوری هسته‌ای، تعیین سهم انرژی هسته‌ای در سبد تولید انرژی کشور، مقایسه قیمت تولید برق هسته‌ای در مقایسه با سایر منابع انرژی در کشور و تعیین مسیر کشور در موضوع گداحت هسته‌ای اشاره کرد.

در ادامه دکتر کریمی‌ثابت، ضمن اشاره به اینکه کاربردهای غیرانرژی بخش هسته‌ای در سال‌های اخیر رشد به مراتب بیشتری نسبت به کاربردهای انرژی آن داشته است، به بررسی سهم انرژی هسته‌ای در سبد تولید انرژی الکتریکی کشور و قابلیت رقابت قیمت برق هسته‌ای با سایر منابع انرژی پرداخت. وی هم‌چنین با اشاره به دستیابی ایران به چرخه کامل سوخت هسته‌ای گفت: "در دنیا به غیر از ۸ کشور، که ایران هم جزء آن کشورهاست، کشور دیگری حق کار کردن روی چرخه سوخت هسته‌ای را ندارد و در مدل قراردادهای نیروگاه هسته‌ای دارا نبودن (عدم دسترسی به) چرخه سوخت یک الزام هست که کشورهای متقاضی باید آن را امضا کنند."

در پایان دکتر قاسمی، ضمن اشاره به حدود ۲۵ شرکت خصوصی فعال در صنعت هسته‌ای و حوزه کاربرد پرتوها، به‌عنوان یکی از بازیگران مهم صنعت هسته‌ای کشور، بر تقویت بخش خصوصی برای پیشرفت صنعت هسته‌ای تأکید کرد.